

Gierik 96, september 2007

Bert Lema

ELKE DAG doet ge uw toer
langs de kerk de apotheek het schutterscafé
zonder te weten wat dieper woont

dan gruwel of wens
geen veld is doorschijnend
ge kunt alleen maar raden

naar een zieden
dat dier noch mens kent
en zelfs al werd het u getoond

vuur heel diep in een schacht
ge moet gewoon voort

LANGS omgeploegde aarde
waarop rode wortels liggen
als ledematen

loopt de weg
maar ze verdwijnt in een duister van huizen
en honden

ineens wandelt ge door vreemd land
dofheid in koeien bomen auto's
licht op als stof in de zon

ge groet de jager in zijn jeep
de bejaarde die zichzelf uitlaat
terwijl iets als een deken

van hoofdeind tot voeteneind
de lucht donker maakt
en ge loopt maar door ge volgt

uw weg blindelings

Henk van Kerkwijk

OP ZOMERKAMP

Oma, hoor je me? Als ik een mobieltje had hoorde je hoe de kauwtjes boven dit bosje net zo te keer gaan als juffrouw Bijenvleugel die alsmat hetzelfde tegen hoofdmeester Veenstra blijft herhalen. Ik versta alleen niet waar ze het over heeft -O, ik wou dat ik het kon!- want ik hurk aan de andere kant van de struiken waar zij zo zogenaamd

hard naar me zoeken. Oma, ik haat zomerkamp. Jongens zeggen dat in de gehaktballen die ze ons voorzetten gemalen kraai zit. Van aangereden vogels. -Niet waar, oud brood, gillen de meisjes. Maar ik vertel ze dat het zaagsel van kettingzagen is. En ik waarschuw ze om jufs naam niet zo ha-ha-grappig te verhaspelen, wat makkelijk genoeg is met Bijenvleugel, want als ze dat doen vermoord ik ze en die

belofte hou ik, dat zweer ik je. Vanavond was het zo afgrijselijk aan tafel, toen meester de hele tijd maar doorging tegen juf, terwijl iedereen toch zag dat haar maag die ballen niet verwerken kon. Toen kwam, ineens zomaar, jufs verloofde binnen. Wat had meester Veenstra daar de pest over in! Als ik groot ben vind ik nooit een vrouw die zo lief en mooi is als juf Bijenvleugel, of als ik

er al een vind, wil ze toch niet met me trouwen. Oma, ik haat zomerkamp. Echt waar. Ik zweer het je.

TOEN DE GODEN NOG JONG WAREN

Toen de goden nog jong waren, sprongen
ze als willekeurige lifters zomaar
bij je op de strijdwagen.
En het viel je op dat hun duimen

nog nat waren van het zuigen,
zo jong waren ze. Nee, laat ik het anders
zeggen: ze waren zo jong
dat zelfs Ganymedes niet jong leek. Water

dat je uit een rots sloeg, smaakte fris, smaakte
naar water. Snuivende zeehonden glipten
in en uit het Kattegat, ze speelden onder-
zeeertje; en, walvissen lachten om hun eigen

bochels. Toen een stier strandde en de
samengestroomde mensheid -in gestrekte
passen- zijn lul mat,
joelden de vrouwen hun minnaars uit

terwijl al de jonge godinnetjes giechelden.
Ariadne interesseerde het geen lor,
met opgelicht rokje en lipstick kringen rond
haar tepels, danste langs de hele trillende

lengte. En daar
struikelde Dionysos het strand op. Beladen
met wijn, flessen en flessen Cypriotische slobber;
ze tuimelden op het zand: lachend, lachend-

Wie nou de bovenste was, maakte geen
van beiden uit; nee, chaos was zo'n verrukking
dat hen niet eens opviel dat Zeus, die zich
als walvis had vermomd, nu gegriefd

terug de zee in knarste.
Ja, toen waren de goden nog jong en hun verhalen

lang en onmogelijk als een walvislul die eeuwig
overeind blijft. Maar nu de goden

oud zijn geworden, is zelfs de jeugd oud.

Ariadne praktiseert safe sex;

Ganymedes ligt op de Aids-afdeling

-zijn god werd vorig jaar gecremeerd-

Zeehonden kuchen zich de longen uit;

walvissen wenen; terwijl

dakloze Dionysos

onder een parkeergarage slaapt.

MESSENWERPER'S ZEGEPRAL

1.

Messen sissen naar je als slangen die
in nachtmerries vanuit purperen bladerkronen
op je afspringen, zeggen ze. Ik zou
het niet weten: van mij vliegen ze altijd weg.

Slechts 's nachts, als niemand kijkt
en zij ligt te slapen, dan dansen ze.

Echt, ze kunnen alles: de vijf

posities van de pointe, en

plier, glisser, tourner, élaner, jeter

maar niet de arabesk; hun handvatten,

die enkels in afgezakte sokken,

steunen geen kuiten, knieën, dijen-

Kijk,

hoe licht ze op de spitzen trippelen.

Zij torsen geen gewicht.

2

Zij slaapt. Ik heb een doos
vol schoenen, sokken erin vastgeplakt,
van al mijn exen. Hersenloze Pandoras
die nooit iets vroegen. Ze sliepen.
Zij slaapt. Denkt dat ik mijn messen poets.

Ze slaapt ineen gerold
maar staat straks weer stram rechtop, als ik
in stippen haar silhouet uitteken.
En als ze eruit stapt en haar buiging maakt,
heb ik alleen leegte gevangen.

Alain Germoz

L'APPRENTI (p. 42)

Je suis l'apprenti de mes propres gestes
Le néophyte des mots à dire
Qui changent au moment de les écrire

A chaque instant mon corps m'improvise
Les objets recomposent mon regard
Le confortent d'assises futiles

Sous la peau se passe l'innommable
Et cheminent les encres du non dit
Qui laisse l'apprenti parmi les leurres
De l'air où les visages s'altèrent
De miroir en miroir embués par les mots

DE LEERLING

Ik ben de leerling van mijn eigen gebaren
De neofiet van woorden die moeten worden gezegd
Die veranderen van zodra ik ze neerschrijf

Elk ogenblik wordt mijn lichaam anders
De voorwerpen herstellen mijn blik
Sterken hem met nietszeggende uitspraken
Onderhuids verloopt het onnoembare
en kronkelt de inkt van wat verzwegen wordt
Die de leerling achterlaat bij de bedrieglijke schijn
Van het voorkomen waar de aangezichten verschieten
Van spiegel naar spiegel vol wazige woorden

LES ESCALIERS D'ESCHER (p.65)

Sisyphé ou l'inanité d'un effort
Vouée à l'usure et la mort
Que fais-je donc pour me croire à l'abri
D'escaliers à monter, de pentes à gravir
Je monte et gravis en toute liberté
Ces marches qui décomposent mon pas
Et achève mon périple où je l'avais
commencé

Voyageur au long cours d'extrêmes
tourmentés
J'ignore les raccourcis mais j'évite
O liberté d'un future aboli
Les revers du temps et des falaises d'ennui

DE TRAPPEN VAN ESCHER

Sisyfus of de ijdelheid van een inspanning
Voorbestemd tot aftakeling en dood
Wat doe ik toch om me veilig te voelen
Bij het bestijgen van trappen en het beklimmen van hellingen
Ik stijg en klim in alle vrijheid
De treden die mijn stappen scheiden
En ik eindig mijn rondreis op het punt
van mijn vertrek

Reiziger in de lange loop van opwindende
uitersten
Ken ik geen binnenwegen maar ik ga uit de weg
O vrijheid van een opgeheven toekomst
De ramspoed van de tijd en klippen van de verveling

Werner Lambersy

POUR SAUVER

l'amour la beauté

et jouir du désir d'être désiré

nouvel Enée sans rien savoir

de Rome ni de Dido

nous faudra-t-il

partir errer et poser solitaires

près des fontaines

du firmament

les dieux lares

de ton nom gravés

au flanc des caravelles d'acier

faudra-t-il

dans ces arches

s'échouer sur l'horizon illimité

et laisser

dans un livre

jamais lu le long poème muet

de l'épopée

où nous suivons

la berge effondrée de ton nom

car qui es-tu

pour prendre en otage

les paroles de ces apocalypses

quand celui qui

mourait dans les camps

parfois revenait en taisant tout

quand ceux qui

savent ne dissent rien

car ce qu'ils savent est la peur

l'horreur

la férocité sans fin

et pour cela il n'y pas de mot

pourtant

devant chaque tueur

se jette l'ombre nu de ton nom

OM LIEFDE en schoonheid
te redden en om te genieten
van het verlangen om te worden verlangd

zal de nieuwe Aeneas
niets vermoedend
over Roma of Dido

moeten beginnen dwalen en eenzaam achterlaten
nabij de fontein
van het uitspansel

de huisgoden
met je naam gegrift
op de flanken van stalen karvelen

zal hij moeten stranden
in die arken
aan de onbegrensde horizon

en in een nooit gelezen boek
moeten laten rusten
het lange zwijgzame gedicht

over de heldentocht
waar wij de weggezonden oever
van je naam volgden

want wie ben jij
om de woorden van de apocalyps
te gijzelen

als hij die
in de kampen stierf
uitzonderlijk terugkeerde en alles verzweeg

als zij die
weten niets zeggen
want wat zij weten heet angst

gruwel
eindelooze wreedheid
en hiervoor bestaat geen woord

en toch
voor elke moordenaar
spreidt zich de naakte schaduw van je naam

(vertalingen: Guy Commerman)

Kees Hermis

BEADEMD LAND

Hoor zeg je en ik zag
de oevers van het ven,
hard krakend gras, berijpte bomen

Over de wit bestoven glazen plas
bleven mijn ogen hangen aan
nevelstrepen overkant

Decor dat dreef in een waas van
eindigheid, schemer, voorbij

Terwijl wij daar stonden werd uitzicht
steeds meer bewogen door
scherven verleden

Jij glimlacht vaag, lijkt doorschonen
met alles van toen, wonend in
de adem van het verstilte land

Hoog boven ons slaan ganzen wakken
in de bevroren lucht

HET ONBESTEMDE UUR

Het was zo'n uur waarin de tijd
op zoek schijnt naar zichzelf,
stilaan nog vaart moet maken

Geluidloos is het bezig om zich
aan je te voltrekken, totdat je
je ogen vol avond ziet staan

Een schemering die zich verbindt
met alles van toen het nog nieuw was

en dat bewaard gebleven is in
geuren die bij vroeger horen en

die je onverwacht raken als pijn
van dichtbij die opengaat om
wat niet terug zal keren

Alsof met een zacht scheuren
heden zich losmaakt van voorbij

Lief Vleugels

GRANAATAPPELPITTEN

voor ik haar kende heb ik haar
achter me gelaten, honinghuid
omlijnd met onschuld, godenbruid
in engelenhaar gehuld

parel in een schelp, beschaamd
en nog niet wetend
dat ze de vrucht zou eten
meisje met de zwavelstokjes
hunkerend naar het zaad
dat haar voor altijd zou verdelen

nu ik haar zie herken ik haar
in de ogen van mijn dochter
in het meisje dat ik was
de vrouw die zij zal zijn

RIMPELS

terwijl al mijn meisjes dansen
staan we voor de spiegel, godin en ik
tijd verkruimelt haar gezicht, alleen
de wever van hun web blijft over
mist in hun hoofd, zand in hun ogen
we moederen maar wat aan

soms ruik ik nog de jaren
toen ik een slapend meisje was
er was geen eelt, er waren nog
geen rimpels, ik was het kind
van water en vaders en veilig
van moeders die hemdjies vouwen

ik was het kind met handen
voor de ogen maar stiekem
vingers open, een vragend hoopje
zo puur als het laatste kind
dat uit me gleed, zo was ik,
zo zal ik nooit meer worden

BRITS KERKHOF

in deze stilte liggen woorden
op lippen gedragen
honderd jongensnamen
honderd maal dezelfde steen

in de verte raast het leven

aan het hek geen dwaze
moeders, hier komt alleen
de bloesem langs, de vallende
bladeren, de regen, de sneeuw

in de verte klinkt marcheren

honderd paar laarzen
zonder gezicht, in deze grond
liggen woorden begraven
te dwaas voor een gedicht

SERINGEN

wanneer ik alles verander
van plaats, de kaarsen en het glas
prikkers in de kaas, de foto's
wat verder uit elkaar, de bank
wat dichterbij de vaas
dan wordt dit huis een haard

wanneer ik straks op niemand wacht
bij het vuur zonder woorden
de nacht wegschrijf, weegschaal
in balans, dan wordt dit huis
een tempel en overal
de blauwe geur van seringen

Liliane Melis

OUD ZEER

De weg ingeslagen van winter
Wormen en oud zeer
Sneeuw ruimen in mijn achterhoofd

Deuren dicht en buiten
Ik loop op de toppen
Van mijn tenen, trek mijn vage

Kleuren aan, als een schim
Van mijn oude zelf overleef
Ik mijn schaduw

ZIJ, VROUW

Dit verschompelen van huid op bot
Gekluisterd lichaam naakt op bed

Vraagt wie ik ben, of ik opa meebreng
Ik ben Roodkapje, breng peperkoek en wijn

Wie lacht en wie huilt, ik ben drie en
Streel het pasgeboren lammetje

Dat aan haar voeten ligt
Lik afscheid hagelwit

Onschuld verschoont de lakens

